GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 272.

Poiedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

WTOREK DNIA 8 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	Godzina	Barometr na 0° r.	Therm.	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
	7	27 3. 439	+ 2 4	— 2,8	zachodni sredni	Pochmurno	
7.	12	„ 3. 619	+ 5. 0	— 3.0	połud: za. mocny	„ „	
	3	„ 3 039	+ 4 4	— 6,2	zachodni średni	„ „	
	9	„ 3, 883	+ 2. 6	— 2,5	„ słaby	„ „	

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 25 *Października.* — Wczoray znowu pełnomocnicy pięciu mocarstw mieli konferencyą względem spraw niderlandzkich.

Podług dziennika *Globe*, pełnomocnicy wielkich mocarstw trudnią się także teraz oznaczeniem ostatecznie granic Grecyi.

Xiążę Paweł Wirtembergski zasłabł w tych dniach, którego Wysoka iego córka W. Xiężna Helena często odwiedzała. J. C. Wysokość chce w tych dniach odiechać na powrót i to naypierwey do Niemiec, gdzie u swey siostry xiężny Nassau w Wiesbaden zamyśla zimować, gdyż tuteysi marynarze wystawiaią przeiazd do Rossyi w teraźnieyszey porze roku przez morze baltyckie iako niebezpieczny.

Nieprawdzi się doniesienie, iakoby margr. Londonderry wyniosł się na wieś, owszem kazał w swym tu pałacu ponaprawiać wytłuczone okna.

Edinburgski związek politycznej unii odbył dnia 19 b. m. pierwsze publiczne zgromadzenie w edinburgskim parku krolewskim, dla wynurzenia krolowi w teraźnieyszey politycznej kryzie swey wierności, niezmienionego zaufania w iego ministervach i szczerey i nieostygłey swey przychylności do zasad i poiedynczych rozrządzeń bilu względem reformy. O godzinie 2giey z południa liczba zgromadzonych osób wynosiła naymniey 20,000. P. Weir proponował adres do króla wyrażaiący powyższe uczucia i prośbę, aby J. K. M. użył wszystkich w mocy iego będących konstytucyynych środków do ugruntowania bezpieczeństwa i dobrego mienia kraiu przez przywiedzenie do skutku bilu reformy. Po mowie P. Prentice za tym wnioskiem, która z wielkiemi oklaskami przyięta była, uchwalony został iednomyślnie ów powyższy adres, z postanowieniem, iż ma być oddany hr. Grey, aby go J. K. Mci doręczył. — Spokoyność przez cały czas tego zgromadzenia nie była na chwilę przerwana.

Podług podaney parlamentowi listy, pięć osób, to iest xiężna Newcastle, lord Farnborough, lord Reay, P. Percy Smith i lady Seymour utraciły pensye z listy cywilney w kwocie 2609 fs.

Lord Brougham wyiedzie po iutrze do wieyskiego swoiego mieszkania Broug am Hille, gdzie iuż brat iego P. Wilh. Brougham na niego oczekuie.

Doniesienia z Kiddenminster o tamecznym stenie fabryk są nader zasmucaiące. Przez zaprzestanie robót w kilkunastu fabrykach zostaie przeszło 1200 tkaczów nieczynnych.

Jeden z okrętów przeznaczony dla Don Pedra do wyprawy przeciw Portugalii *Congres*, popłynął wczoray w wieczór dobrze uzbrotony i ludem osadzony do Nordhfleet. Inny do teyże wyprawy należący, iest w tey chwili z naywiększym pośpiechem uzbraiany.

W Surrey odbyło się zgromadzenie reformistów. Znaydował się na nim znany radikalista Cobbet i proponował nader ostry adres przeciw duchowieństwu i szlachcie, który tak bardzo był demagogiczny, iż prócz niego, nikt nań nie głosował.

Haga 27 *Października.* — Druga izba stanów jeneralnych na wczorayszem taynem posiedzeniu uchwaliła odpowiedni adres na mowę królewską przy zagaieniu posiedzeń, i posłała pierwszey izbie. Jutro zapewne będzie królowi oddany.

J. K. W. Xżę Oranii wydał onegday następuiący rozkaz dzienny do woyska.

"*W główney kwaterze Tilburg dnia* 25 *Października* 1831.

Przez ninieyszy rozkaz dzienny oznaymuię woysku, że dziś w południe ukończył się rozeym. Woysko zatem uważać się powinno w stanie woiennym przeciw każdnmu nieprzyiacielowi, któryby zgwałcił granice dawney Hollandyi. Wzywam przeto wszystkich jenerałów i officerów sztabowych, aby woyskom któremi dowodzą, wydali potrzebne w tey mierze rozkazy. Zalecam szczególniey stoiącemu w polu woysku naywiększą czuyność i przezorność. Jak w woynie zaczepney dało dowody męztwa i nieustraszności, tak też spodziewam się z pewnością, że do wybornych swoich przymiotów dołączy także cnotę ostrożności i wytrwałości, które w teraźnieyszych okolicznościach nieodzownie są potrzebnemi.

Feldm. Naczelny Wódz woyska
Wilh. Xiążę *Oranii*.,,

Podług doniesień zgłówney naszey kwatery, woysko belgiyskie opuściło swóy obóz między Diest i Mantaigu i przeszło za rzekę Demer dla zaięcia bliższego stanowiska naszey granicy. Wszystkie wsie z tey strony powyższey rzeki zapełnione są woyskiem. Inna część woyska belgiyskiego udała się przez Westerloo i Herenthals nad rzekę Nethe, dla zasłonienia woyskowego stanowiska nad tą rzeką.

W krótce oczekiwane tu iest przybycie J. C. W. W. Xiężny Rossyyskiey Heleny, która d. 26 b. m. opuściła Londyn. J. C. W. Xiężna Oranii wyiedzie przeciw niey do Zwet.

Sprawyiący dotąd przy naszem dworze interessa francuzkiego Pan Larochefoucault, którego baron Durand de Mareuil iako poseł zluzował, odiechał do Francyi.

Podług naynowszych doniesień z Zalandyi, cztery korwety, które popłynąć miały do wschodnich i zachodnich Indyów, odebrały rozkaz do zatrzymania się ieszcze.

Bruxella 25 *Paźeziernika.* — Na wczorayszem posiedzeniu izby reprezentantów prezes odczytał przysłany sobie list ministra spraw zagranicznych Melenaere, w którym wzywa izbę do zatrudnienia się niezwłocznie nad ustawą, dotyczącą się 24 artykułami konferencyi londyńskiey. Żądano słyszeć samego ministra, i posłano po niego oddzwiernego. W pół godziny przybył minister i oświadczył zgromadzeniu, że iak jen. Belliard, iako też P. Adair wyrazili mu swoie życzenia, aby iak nayprędzey izby zatrudniły się traktatem pokoiu. Po wysłuchaniu ieszcze ministra woiennego i przymówieniu się wielu członków, postanowiło zgromadzenie, że iu-

tro o god. 10 zrana zatrudni się zdaniem sprawy przez sekcye w mowie będącey ustawy.

— Dnia 26. Na wczorayszem taynem posiedzeniu izby reprezentantów Pan Deveaux zdał w imieniu środkowey sekcyi sprawę o ustawie tyczącey się traktatu pokoiu. W sekcyach 47 członków oświadczyło się za przyięciem traktatu pokoiu, a 24 przeciw przyięciu, 26 zaś wstrzymało ieszcze głosy swoie. Srodkowa sekcya była, wyiąwszy iednego członka P. Gendebien, za przyięciem ustawy. Zdaiący sprawę w imieniu srodkowey sekcyi wniósł, aby narada względem 24 artykułowego postanowienia konferencyi londyńskiey nastąpiło na taynem posiedzeniu, czemu sprzeciwiała się część zgromadzenia, i po żywych sporach tylko 56 głosami przeciw 41 utrzymał się wniosek.

Członki w sekcyach, które wzbraniały się głosować za traktatem pokoiu, miały się tłumaczyć: że wedle konstytucyi sam król ma tylko prawo wydawać woynę i zawierać pokóy, a zatem nie należy naruszać praw monarchy. Artykuł nowey konstytucyi co do tego punktu, nie może być do ninieyszego przypadku zastósowany; stanowi on wprawdzie, iż król ma prawo zawierać traktaty handlowe, przymierze woienne i traktaty pokoiu, ale nie może stanowić względem tak istotney zmiany w konstytucyi, iaką iest odmiana granic. Z tego motiwowania wzmiankowanych członków wynika, że są za królem i przy ostatecznem głosowaniu przeważyć muszą, i że izba reprezentantów w żadnym przypadku odrzucić niemoże postanowienia londyńskiey konferencyi za którem iest cała środkowa sekcya, iak się z iey zdaniesprawy okazuie, wyiąwszy iednego członka, P. Gendebien, który iuż raz oświadczył, iż skoro izba przyymie 18 artykułow konferencyi londyńskiey, on Belgią opuści; przyięła ie izba, a P. Gendebien nie dotrzymał słowa swoiego. Nasi *patres conscripti* w senacie, których istnienie zaledwo znać w kraiu, chociaż znayduią się pomiędzy niemi PP. Lumina, Robiano, Aerschot i Vilain XIV, póydą zapewne bez długiey narady za przykładem izby reprezentantów. Od króla zatem będzie zależało położyć klauzule i warunki, które z naszey strony są żądane. Do tych warunków szczególniey należeć ma zaręczenie pięciu mocarstw ścisłego wykonania 24 artykułów dotyczących się Belgii, a mianowicie zapewnienie wolney żeglugi i używanie dróg przez Hollandyą. Na dzisieyszem taynem posiedzeniu obiawić także miano izbie, że na zapytanie: które z mocarstw przystąpi do przymuszenia obu stron do uskutecznienia traktatu, odpuwiedziano: że oba nayprzyiaźnieysze (Anglia i Francya). Ostatniego mocarstwa wkroczą więc w przypadku potrzeby woyska do naszego kraiu na exekucyą.

W mieście naszem panuie nayzupełnieysza spokoyność, w dziennikach tylko zachodzą kłótnie pomiędzy strennictwami.

Wielka główna kwatera założona iutro zostanie w Mechlinie. Sądzą, że król dziś ieszcze w wieczór tam się uda. Do główney kwatery należą następuiący officerowie: szefem głównego sztabu jenerał Desprez, jenerałem artylleryi Evain, jenerałem inżynierow Nempde, jenerałem jazdy Picquet, jenerałami piechoty Billard i Grundler, jenerałem adjutantem króla d'Hane de Steenhuyse, jeneralnym kwatermistrzem pułkownik Rodenbach, dowódzcą główney kwatery pułkownik Hotton, a pierwszym ordynansowym officerem króla pułkownik hr. Erruyckenbourg.

Obóz wyruszył z pod Diest; 2ga dywizya pod rozkazami jenerała Wauthier znayduie się w Lier.

Na trzech drogach z Gandawy, Antwerpii i Diest do Bruxelli porobione są linie sygnałów. Te składaią się z wysokich słupów,

na których znayduią się pochodnie do zapalenia, skoroby Hollendrzy kroki nieprzyiacielskie rozpoczęli.

Marszałek Gerard, odebrawszy depeszę z Hagi, w którey mu doniesiono, że Hollandya nie myśli rozpoczynać kroków nieprzyiacielskich przez czas narad względem traktatu pokoiu, odiechał wczoray w południe do Maubeuge.

Tworzenie obiegu legionu w Ath idzie bardzo zwolna, ponieważ nie przyymuią do niego Francuzów.

Kuryer tuteyszy donosi iako wieść, że król hollenderski miał oświadczyć, iż gotów iest przyiąć 24 artykułowy traktat, ieżeli mu koszta woyny od roku przeszłego wynagrodzone będą, a te wynosić maią do 100 mil. zł. hol.

PP. Adair, Fox i Lehon iedli wczoray obiad u krola.

Z baronem Stockmar przybył tu z Londynu pułkownik Gardner, były adjutant krola Leopolda.

Pisma tuteysze donoszą o woyskach francuzkich w departamencie połnocnem co następuie: dnia 24 b. odebrały rozkaz ruszenia ku granicy. Pułk 20ty, który stał między Bouchain i Walencienną, miał nawet w ostatniem mieście otrzymać ammunicyą. Lecz tego samego dnia nadszedł przeciwny rozkaz. — Zapewniaią, że król Ludwik Filip dnia 23 b. m. odprawi przegląd całego woyska pod rozkazami marszałka Gerard zostaiącego i oznaymi mu, że iuż ostatecznie zawarty został.

Dziennik leodyiski zawiera krótki rys zdarzeń od poczęcia rewolucyi bruxelskiey z dołączeniem uwag o teraźnieyszym stanie Belgii. Na wstępie wyraża: "W oczach naszych powstanie w Bruxelli było nie rozważnem i zbrodniczem z strony kilkunastu ambitnych demagogów i ieszcze ambitnieyszych i mściwych jezuitów. Bezprzykładnie kwitnący stan naszego handlu i przemysłu, dobre mienie pracowitey klassy ludzi, nie potrafiły zastanowić uniesionych zapamiętałą namiętnością serc." "W ówczesnych okolicznościach (pisze dalej) nie było nic pożądańszego iak przyłączenie się do Francyi, lecz i temu demagogowie, jezuici i nieprzyiaciele przemysłu i oświecenia potrafili zapobiedz." "Po przyięciu 18 artykułowey konferencyi i wstąpieniu na tron Leopolda (wyraża na końcu) tłumiliśmy nasze obawy względem przyszłości i nakazaliśmy naszem uczuciom milczenie. Oyczyzna wymagała ofiary z przeciwnych mniemań, i gdy mieliśmy zawsze na oku dobro publiczne, poświęciliśmy więc nasze, i zwrociliśmy nasze, natężenia ku dobru narodu, a szczegolniey na obiory, w których jezuityzm przeważył słabą ziemieślniczą klassę. Po klęskach ostatniey kampanii, nie spodziewaliśmy iuż trwałości naszey niepodległości, i iak widzieć można z ostatnich obrad izb, rząd zostawał w takiey samey obawie. Dziś wszystko inną przybiera postać. Proponowane przez konferencyą 24 artykułow i ich przyięcie przez Belgią i Holandyą, postawią nas w rzędzie narodów i dozwolą udoskonalić wewnętrzny nasz stan, a przynaymniey ulepszyć; teraz mamy przecie przyszłość, chociaż wątpliwą. Czyli warunki są dobre lub złe, niechcemy w to wchodzić. Lecz skoro im się poddaemy są dobre; z koniecznością niemożna wchodzić w układy. Nadal żadnych zarzutów. Względem przeszłych zdarzeń oddaymy się zupełney niepamięci, i ograniczmy ulepszeniem teraźnieyszego naszego położenia; staraymy się się o ożywienie naszych fabryk, o naprawienie naszych strat i zagoienie naszych ran! Na owczas będziemy mogli, ieśli nie nasze szczęście, przynaymniey spokoyność, porządek i bezpieczeństwo odzyskać!"